

Balogh István dr államtitkár nagygyűlésen számolt be a moszkvai fegyverszüneti tárgyalásról

Révai József toborzója

Szeged egy hadosztályt ad az új hadseregnek

Celkes hangulatu népgyűlés színhelye volt ismét a szegedi Városi Színház. Vasárnap délután zászlódiszba öltözött a színház. A piros-fehér-zöld és a vörös színeit mutató lobogók között színes táblák hirdették a Nemzeti Függetlenségi Front jelszavait: „Éljen az új magyar hadsereg”, „Éljen a szovjet-magyar barátság”, „Éljen a földreform”, „Éljen az új magyar szabadságharc”, „Halál a hazaáruló nyilaokra”, „Éljen a szabad, független és demokratikus

Magyarország”.

Az előadókat és a szegedi Nemzeti Bizottságnak az előadó asztalnál ülő tagjait a közönség meleg tapsa fogadja. Szeged népe ismeri vezetőit, szeretetének és bizalmának tapssal ad kifejezést. A népgyűlés hangulata izzóvá válik, amikor az előadók az új magyar szabadságharcról beszélnek, új értelmű, igaz célú toborzó mondatai szólnak a pódiumról. Meg nem szűnő helyeslés és taps kísért a népgyűlés jelszavát:

„...Le a szegedi gondolat-tal! Ez volt az oka.” Éreztük, a felelősség súlyát, éreztük a terhet, ami a vállunkon van. Nem hallgathatom el, bármennyire is fáj, talán nehéz az a szokatlan rendszer, amellyel a Vörös Hadsereg néha gazdasági ügyeit intézi, szánkat panaszra ne nyissuk, mert az oroszok odahaza kimondhatatlanul könnyebben szenvedtek, mint mi, pedig ők győzők, mi pedig legyőzöttük vagyunk.

— Ha indulat támad bennünk és lelkünkben a megtorlás vágyának tüze ég, az indulat irányuljon azok ellen, akik okozói a mi nyomorúságunknak. Irányuljon afelé a gonoszságban felsőbbrendű nép ellen, amely az egész emberiségnek pusztulását okozta. A hitleri Németország volt, amely világ-hatalmi ábrándjaiért saját népét is most dobja oda áldozatul és veti oda azokat az őszült magyarokat, akik mint megszállottak hisznek ma is Göbbels propagandájának és harcolnak magyar földön német érdekekért feláldozva saját bűnös életüket is és megmaradt kevés értékeinket.

— Január 2-án hajnali két órakor futott be vonatunk a moszkvai pályaudvarra, ahol a delegációt Dekanazov, a külügyminiszter helyettese, a külügyminisztérium protokollfőnöke és más előkelőségek fogadták. Bizonyos komplikációk miatt a tárgyalások nem kezdődhettek meg azonnal, csak január 18-án. A közbeeső időt az orosz külügyminisztérium előzékenysége folytán úgy használhattuk fel, hogy ez a diplomáciai kiküldetés egyszersmind tanulmányutttá is bővült.

— Megragadtam az alkalmat, hogy mint a Szegedi Nemzeti Bizottság elnöke annak nevében átadjam a mandátumát Rákosi Mátyásnak, Szeged képviselőjének (Lelkes éljenzés: Éljen Rákosi Mátyás!) Megkértem, hogy tevékenységét, amelyet annyi fáradsággal és hazája iránt oly nagy lélekkel eddig Moszkvában fejtett ki, ezentul otthon, magyar földön folytassa. Rákosi Mátyást személyesen csak ott ismerlem meg, de az első pillanattól kezdve a legnagyobb tiszteletet váltotta ki mindannyiunkban nagy műveltsége, széles látóköre és megvaló volt az az aggodalom és féltés, amellyel hazájáról, a magyarországi jövő sorsáról beszélt. Velünk hazajött ő is, de aki eddig mintegy nagykövetségként Moszkvában képviselte hazája érdekeit, most pártja élén velünk együtt fog dolgozni a szebb magyar jövőért. (Lelkes éljenzés.)

— A fegyverszüneti feltétele-

ket január 18-án este 10 órakor vettük át a külügyi néptanács tanácskozó termében. A nagyhatalmakat Molotov külügyminiszter elnöklelte, alább Harriman, az Amerikai Egyesült Államok moszkvai követe, Angliát a távollévő nagykövet helyett Balfour ügyvivő képviselte. Jelen volt még Susejkov vezérezered, Puskin követ és több más politikai és katonai tényező. Az átvett feltételek és szövegeinket a második tanácskozáson tettük meg, amely 19-én délután 3 órakor kezdődött. Az éjszaka tehát pontról pontra haladva állítottuk össze meg egyezéseinket és kéréseinket, amelyeket a délutáni ülés folyamán előterjesztettünk. Az egyezmény aláírása január 20-án délután 2 órakor történt meg ünnepélyes keretek között. Valóban történelmi pillanat. Teljes szaktudás a múlttal és kezdettel a magyarság független nemzeti és demokratikus életének. Egy kampu zárult be az aláírások pillanatában, az önzésnek, az elnyomatásnak, idegen érdekek uralmának, fajok és népek kizsákmányolásának bűnös, gonosz korszaka. Ugyanakkor kezdődött egy szebb magyar jövő. Ennek azonban most már feltételei vannak, halatosan komoly feltételei. Feltétel nélkül minden hátsó gondolat nélkül az utolsó betűig teljesítenünk kell azokat, amelyeket a magyar külügyminiszter, a magyar honvédség vezérkari főnöke és én írtunk alá az ideiglenes nemzeti kormány képviselői, tehát a magyar nemzet, tehát az önmagában is.

— A feltételeknek vannak anyagi és vannak politikai vonatkozásai. Első helyen áll az új és végre magyar célokért küzdő hadsereg felállítása. (Lelkes éljenzés.) Nem kellett túlsókat vállalnunk.

— Kerekén 140.000 emberből van szó. Mi ez ahhoz az egy millióhoz, amelyet a hazaáruló kormányok hillerista érdekekért áldoztak fel idegen földön. Milyen gonosz, mily bűnös volt részünkről a Szovjet megtámadása.

— Emlékeznék az okokra, emlékeznék rá, miért kellett nekünk ez az öngyilkos háború megkezdődnünk... Azt hazudták, hogy orosz repülők bombázták Kassát. Tegyük fel, hogy igaz volt (Nem volt igaz!), Svájcot bombázták angol-szász repülőgépek és Svájc mégsem üzent háborút a nagyhatalmaknak. Diplomáciai uton intézte el a teljes kártérítést kapott. Kassát azonban nem orosz repülőgépek bombázták, hanem orosz felségjelvényekkel ellátott német gé-

Egy hadosztályt Szegedről az új magyar hadseregnek

Szeged ifjúsága kórusban élteti a hadsereget, amely nemcsakára elindul, hogy részese legyen a magyar szabadság kivívásának.

Amikor a szónokok Rákosi Mátyásnak, a Magyar Kommunista Párt vezérének és Szeged nagynevű képviselőjének Magyarországra érkezését bejelentik, a nagygyűlés tüntető tapsban tört ki. Percekig várt az előadó a taps és éljenzés megszűnésére. Rákosi Mátyás nevének említése után.

Dr. Balogh István és Révai József régi ismerősei Szeged demokratikus népének. Az irántuk érzett bizalomnak és elismerésüknek tömeges megjelenésükkel adtak kifejezést.

Percekig tartó lelkes éljenzés taps fogadta Balogh István államtitkárt, mikor szólásra emelkedett.

— Kedves Testvéreim! Az előkészített terv szerint a nagygyűlésre az ideiglenes nemzeti kormány miniszterelnökének, Dálnoki Miklós Bélának kellett volna ide elönnie, mert ő személyesen akarta Szeged népét tájékoztatni a fegyverszüneti feltételekről és elmondani mindazt, ami azokból reánk, mindannyiunkra, szegediekre is hat. Tegnap reggel azonban táviratot kaptam tőle, hogy a fegyverszüneti szerződésnek illusztris aláírója, Vorosilov tábornagy (éljen!) Debrecenbe érkezett (taps) és így az ő elítávozása onnan lehetetlenné vált. Így nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy Szeged népét a szükséges ismeretről tájékoztassam.

— Mint ismeretes, az ideiglenes nemzeti kormány a nemzetgyűléstől nyert felhatalmazása alapján azonnal szakított a bűnös múlttal, azonnal megkezdte a háborút Németországgal (Helyeslés) a szövetséges nagyhatalmaktól pedig fegyverszünetet kért. A nagyhatalmak kedvező válaszára a kormány a fegyverszüneti tárgyalások folytatására háromtagú delegációt küldött Moszkvába. A delegáció tagjai: Guöngüöst János

külügyminiszter, Vörös János külügyminiszter, a vezérkar főnöke és én, mint a miniszterelnökség politikai államtitkára (Hosszantartó lelkes éljenzés).

— December 28-án indultunk el Debrecenből Susejkov vezérezeredessel, Puskin orosz követtel és Grigorjev követségi titkárral. Összebombáztak pályaudvarok, rombadőltek házak, üszkös falak, kiégett tüzhelyek kísérték bennünket utunkon Aradig. Arad is így néz ki. De Aradon túl Ploestiig, mely az angolszász Liberátorok bombatámadásainak szörnyű képét viseli magán és Jassyig, ahol megtört a német-román védelmi vonal, mondom Aradtól egészen odáig, bizony a háborúnak kevés nyoma látszik.

— Éreztük valamennyien, milyen szerencsés volt Románia, hogy idejében állt meg a lejőn Mennyivel szerencsétlenebbek vagyunk mi, mennyivel tragikusabb a mi sorsunk és gondolkozhatunk rajta, mi lett volna, ha nem lett volna Szilasi és bandája (le velük!), mi lett volna, ha mi is a bátor férfiakra hallgatunk és megállítjuk a veszélybe rohanó nemzetet. Mi lett volna, gondoltuk és mondtuk, de azután más kép tárult szemünk elé. Gondolataink is másfelé terjedtek, mert Jassytól Moszkváig három napig tartott az út és nem tülzok, a három nap alatt nem láttam ép házat, nem láttam embert se, az egész óriási vidék műveletlen, mert nincs, aki megművelje. Tudjuk, hogy ez óriási vidék éveken át a németek szörnyű megszállása alatt nyögött és amikor a hatalmas Vörös Hadsereg előrenyomult, akkor ezt az országrészt „tervszerűen kiürítették” (Guöngyos felkiáltások: „tervszerűen”...) Ez annyit jelent, hogy se közel, se távol kökövön nem maradt. Ez annyit jelent, hogy néhány egészen öreg emberen és asszonyon kívül élő lény nem maradt ott. A németek ugyancsak alapos munkát végeztek és ebben a munkájukban — szörnyű tudat — a mi katonáink is segítségükre